

14 Οκτωβρίου 2017

Η αλληγορική ερμηνεία της βιοποικιλότητας στην Επιστολή Βαρνάβα (Μόσχος Γκουτζιούδης, Επίκ. Καθηγητής Καινής Διαθήκης ΑΠΘ)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Εισήγηση του Επίκ. Καθηγητή του Τμήματος Θεολογίας ΑΠΘ στο Γ' Διεθνές Αγιολογικό Συνέδριο με θέμα: «Οι άποστολικοί πατέρες και η εποχή τους» που έγινε στη Σμύρνη και την Έφεσο (4-8 Μαΐου 2017)

Αργυροπελεκάνοι, λίμνη Κερκίνη, Φεβρουάριος 2017

Το όνομα του αποστόλου Βαρνάβα συνδέθηκε με τη συγγραφή του συγκεκριμένου έργου από τον Κλήμη τον Αλεξανδρέα, τον Ωριγένη, τον Δίδυμο, τον Ιερώνυμο και άλλους εκκλησιαστικούς συγγραφείς. Στο κείμενο βρίσκουμε ενδείξεις ότι δεν μπορεί αυτό να προέρχεται από το δικό του χέρι και κυρίως φανερώνει την ταυτότητα ενός εθνικοχριστιανού πιστού, ο οποίος είναι καλός γνώστης της ιουδαϊκής παράδοσης. Ο ανώνυμος συγγραφέας θα πρέπει να υπήρξε διδάσκαλος της κοινότητας στην οποία απευθύνεται το κείμενο. Ήδη πολύ νωρίς κρίθηκε ύποπτη και ο Ευσέβιος είναι ο πρώτος που την θεωρούσε ψευδεπίγραφη και αμφιλεγόμενη και για το λόγο αυτό τη συναριθμεί στα λεγόμενα «νόθα» και «αντιλεγόμενα» έργα. Ο Κέλσος είναι ο πρώτος που χρησιμοποιεί μία φράση από την Επιστολή Βαρνάβα και συνεπώς αυτή θα πρέπει να γράφτηκε στο τέλος του 1ου ή στις αρχές του 2ου αι. μ.Χ. Ο Σιναϊτικός Κώδικας μαρτυρεί τη χρήση της Επιστολής Βαρνάβα στη λατρεία, την οποία μάλιστα τοποθετεί στο τέλος των βιβλίων της Κ.Δ. Οι περισσότεροι ερευνητές ωστόσο, πιστεύουν ότι αυτή προέρχεται από τα μέσα του 2ου αι. μ.Χ. Ως προς τον τόπο προέλευσης η πόλη της Αλεξάνδρειας είναι η επικρατέστερη πρόταση. Σε αυτό συνηγορεί η ακραία χρήση

της αλληγορικής ερμηνευτικής μεθόδου στο κείμενο, στο οποίο μπορεί να διαπιστωθεί επίδραση από το έργο του Φίλωνα. Σχετικά τώρα με την ταυτότητα των παραληπτών, δεν είναι βέβαιο αν πρόκειται για μικτή κοινότητα αποτελούμενη τόσο από ιουδαιοχριστιανούς, όσο και από εθνικοχριστιανούς ή αν περιορίζεται μόνο στους πρώτους. Δεν θα πρέπει επίσης να υπήρξε κάποια συγκεκριμένη αφορμή σύνταξης της Επιστολής Βαρνάβα παρά μόνο αυτό να έγινε για διδακτικούς σκοπούς. Σίγουρο είναι πάντως πως η χριστιανική κοινότητα αντιμετώπιζε το ζήτημα της διαίρεσης των μελών της. Σκοπός του συγγραφέα όμως είναι να διαχωρίσει τη χριστιανική πίστη από την ιουδαϊκή και να αποδώσει την ορθή κατανόηση της Π.Δ. και της σχέσης της διαθήκης με τον Θεό στα μέλη της Εκκλησίας. Συνεπώς επιχειρεί να αποβάλλει κάθε σωτηριολογική αντίληψη του Ιουδαϊσμού.

Μετά τα εισαγωγικά μπορούμε να περάσουμε τώρα στην περίπτωση της αλληγορικής ερμηνείας ορισμένων ακαθάρτων ζώων σύμφωνα με τις αντιλήψεις περί διατροφικών διατάξεων του Ιουδαϊσμού, τα οποία αναφέρονται στο κεφάλαιο 10 της επιστολής. Στον κατάλογο με τα ακάθαρτα ζώα των οποίων η βρώση απαγορεύεται σύμφωνα με το μωσαϊκό νόμο, αναφέρονται από το συγγραφέα της Επιστολής Βαρνάβα συνολικά 11 είδη της βιοποικιλότητας. Από αυτά 4 ανήκουν στα θηλαστικά, 4 στα πτηνά και 3 στα θαλάσσια όντα (ένα ψάρι και δύο μαλάκια). Απουσιάζουν εδώ τα ερπετά και τα έντομα.

[Συνεχίζεται]